

Sygn. akt V.2 Ka 419/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

Protokolant: Justyna Napiórkowska

w obecności Witolda Jańca Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Rybniku

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2018 r.

sprawy:

D. K. /K./

syna G. i J.

ur. (...) w S.

oskarżonego o czyn z art. 244 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 25 kwietnia 2018r. sygn. akt III K 387/17

I.zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że uniewinnia oskarżonego D. K. od popełnienia czynów opisanych w punkcie II i III części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego;

II.kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa;

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

Sygn. akt V.2 Ka 419/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2018 roku sygn. akt III K 387/17 Sąd Rejonowy w Rybniku w punkcie 1 uniewinnił D. K. od zarzucanego występku z art. 244 kk, polegającego na tym, że: w dniu 8 lipca 2016 roku w R., przy ulicy (...), pomimo orzeczonego w dniu 7 lipca 2016 roku przez Sąd Rejonowy w Zabrze, zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, sygn. akt II W 371/16, kierował pojazdem mechanicznych w postaci samochodu egzaminacyjnego (...) R.. Zaś w punkcie 2 uznał oskarżonego za winnego tego, że w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności popełnił wykroczenia z art. 244 kk w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 czerwca 2017 roku w zw. z art. 4 § 1 kk, polegające na tym, że: w dniu 17 sierpnia 2016 roku oraz 14 września 2016 roku w R., przy ulicy (...), pomimo orzeczonego w dniu 7 lipca 2016 roku przez Sąd rejonowy w Zabrze, zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów

mechanicznych, sygn. akt II W 371/16, kierował pojazdem mechanicznych w postaci samochodu egzaminacyjnego (...) R. i za to na mocy art. 244 kk w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 czerwca 2017 roku w zw. z art. 4 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył oskarżonemu jedną karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. W punkcie 3 wyroku Sąd na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 kk warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 2 lata. Ponadto na podstawie art. 71 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych. W punkcie 5 zaskarżonego wyroku zobowiązano oskarżonego do informowania Sądu o przebiegu okresu próby co 6 miesięcy. Natomiast na podstawie art. 627 kpk i art. 2 i 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w postaci wydatków w kwocie 46, 66 złotych oraz opłatę w wysokości 170 złotych, a na podstawie art. 632 pkt 2 kpk w pozostałej części wydatkami obciążono Skarb Państwa.

Od wyroku tego apelację wniósł obrońca oskarżonego zarzucając w pierwszej kolejności obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 244 kk w zw. z art. 9 § 1 kk poprzez błędną wykładnię pojęcia zamiar ewentualny polegającą na przyjęciu, iż przewidywanie możliwości popełnienia czynu zabronionego wyczerpuje się w przewidywaniu, iż orzeczony zostanie zakaz prowadzenia pojazdów, co nie należy do znamion przestępstwa z art. 244 kk. Obrońca podniósł także, iż Sąd dopuścił się obrazy przepisów prawa procesowego, art. 7 kpk poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodu z wyjaśnień oskarżonego, art. 133 § 2 kpk poprzez uznanie „fikcji doręczenia” wyroku nakazowego za podstawę ustalenia, iż oskarżony miał świadomość wydanie wobec niego zakazu prowadzenia pojazdów, a w konsekwencji przyjęcie popełnienia przez niego przestępstwa z art. 244 kk, a także naruszenie art. 5 § 1 i 2 kpk poprzez wydanie wyroku skazującego mimo, iż na podstawie oceny zebranego materiału dowodowego nie udowodniono winy oskarżonego. Nadto skarżący zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu, iż oskarżony miał świadomość obowiązywania w stosunku do niego zakazu prowadzenia pojazdów, a w konsekwencji uznaniu, że dopuścił się występku z art. 244 kk. W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego zasługiwała na uwzględnienie.

Spośród zarzutów postawionych w apelacji obrońcy zasadnym okazał zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 244 kk w zw. z art. 9 § 1 kk. Sąd Rejonowy nieprawidłowo bowiem dokonał wykładni ww. przepisów i błędnie uznał, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał wszystkie znamiona występkę polegające na niestosowaniu się do orzeczonych środków karnych.

Stronę podmiotową przestępstwa określonego w art. 244 kk cechuje umyślność zarówno w postaci zamiaru bezpośredniego, jak i ewentualnego. Natomiast jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie znamiona strony podmiotowej przestępstwa są spełnione, jeśli zakaz, do którego sprawca się nie stosuje, został orzeczony przez sąd prawomocnie. Wymaga to w konsekwencji ustalenia świadomości sprawcy co do uprawomocnienia się orzeczonego zakazu (tak też wyrok SN z 17.01.2003 r., WA 75/02, OSNKW 2003/5–6, poz. 44; wyrok SN z 11.03.2004 r., III KK 341/03, publ. Lex; postanowienie SN z 20.03.2014 r., III KK 416/13, publ. Lex).

Oskarżony w dniu 17 sierpnia i 14 września 2016 roku w R. prowadził samochód, mimo orzeczenia prawomocnym wyrokiem nakazowym Sądu rejonowego w Zabrzu z dnia 7 lipca 2016 roku zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Jednakże zachowanie oskarżonego nie wypełniło znamion strony podmiotowej wskazanego przestępstwa, albowiem nie miał on świadomości, iż zapadł wobec niego wyrok skazujący za wykroczenia z art. 87 § 1 kw oraz orzeczono wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 6 miesięcy. Przesyłka sądowa w postępowaniu wykroczeniowym przed Sądem Rejonowym w Zabrzu zawierająca odpis orzeczenia nie została odebrana. Tym samym oskarżony nie znając treści wyroku, w chwili prowadzenia pojazdu podczas egzaminu nie miał świadomości, iż ww. wyrok uprawomocnił się w dniu 9 sierpnia 2018

roku. Jednocześnie oskarżonego dopuszczono do egzaminów, więc miał prawo pozostawać w przekonaniu że prawa w żaden sposób nie narusza.

Sąd Rejonowy w sposób nieprawidłowy uznał, iż D. K. działał umyślnie z zamiarem ewentualnym. Nie można bowiem z samego faktu zatrzymania przez funkcjonariuszy Policji dokumentu upoważniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz prowadzenia przeciwko oskarżonemu postępowania o wykroczenie z art. 87 § 1 kw, wywodzić, iż oskarżony co najmniej godził się, że zapadł wobec niego wyrok orzekający zakaz prowadzenia pojazdów i jest on prawomocny. Sam Sąd I instancji wskazał, że oskarżony wyłącznie przez swoje niedbalstwo nie odebrał odpisu wyroku orzekającego ten środek karny. Takie zachowanie oskarżonego należałoby zatem ocenić jako nieumyślne, gdyż nie mając zamiaru popełnienia występku popełnił go na skutek nie zachowania wymaganej w danych okolicznościach ostrożności, mimo że możliwość popełnienia czynu mógł przewidzieć. Zaś przestępstwo z art. 244 kk można popełnić wyłącznie umyślnie.

Rację ma skarżący podnosząc, iż Sąd Rejonowy błędnie odwołał się do regulacji z art. 133 § 2 kpk dotyczącej tzw. „fikcji doręczeń” i na tej podstawie przyjął świadomość oskarżonego co do prawomocności wyroku orzekającego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych. Instytucja doręczenia zastępczego ma przecież charakter czysto procesowy i służy usprawnieniu przebiegu postępowania karnego. Uznanie przesyłki zawierającej wyrok za doręczoną oskarżonemu, w myśl tego przepisu nie świadczy jednak, iż została ona przez niego odebrana i że wiedział on co ta przesyłka zawierała. Niesłusznie zatem Sąd Rejonowy oceniając odpowiedzialność oskarżonego, przyjął, że bez znaczenia pozostaje okoliczność nieodebrania przez niego przesyłki zawierającej odpis wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 7 lipca 2016 roku i że nie zwalnia go to z odpowiedzialności karnej. Jeżeli oskarżony nie otrzymał odpisu wyroku orzekającego wobec niego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, tym samym nie obejmował swoją świadomością, iż wyrok ten jest prawomocny i obowiązuje go orzeczony środek karny zakazu prowadzenia pojazdów. W opinii Sądu odwoławczego Sąd Rejonowy błędnie uznał wyjaśnienia oskarżonego za niewiarygodne. Sąd I instancji wbrew zasadom prawidłowego rozumowania przyjął, iż oskarżony miał świadomość, iż orzeczony wobec niego zakaz prowadzenia pojazdów obowiązuje. Mając wiedzę o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu o wykroczenie z art. 87 § 1 kw. oskarżony co najmniej godził się, że prawomocnie orzeczono wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym. Takie rozumowanie nie zasługuje na aprobatę. Wyjaśnienia oskarżonego, że nie wiedział o wydanym przeciwko niemu wyroku i orzeczonym środku karnym pokrywają się przecież ze sposobem uprawomocnienia wyroku nakazowego w sprawie II W 371/16. Z akt tej sprawy - co przecież Sąd Rejonowy ustalił dopuszczając dowód z tych akt- wynika niezbicie, iż D. K. nie odebrał adresowanej do niego przesyłki zawierającej wyrok nakazowy i była ona dwukrotnie awizowana. Prawidłowo zatem skarżący zarzucił naruszenie przez Sąd I instancji art. 7 kpk.

Na marginesie zaznaczyć należy że mimo zasadności apelacji na uwzględnienie nie zasługiwał zarzut naruszenia art. 5 § 1 i 2 kpk. Sąd Rejonowy dokonując oceny całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego nie powziął wątpliwości co do okoliczności świadczących o sprawstwie oskarżonego, które rozstrzygnąłby na jego niekorzyść. Przypisanie przez Sąd rejonowy sprawstwa oskarżonemu wynikało wyłącznie z dokonania błędnej wykładni przepisu art. 244 kk, nie zaś z niezastosowania zasady domniemania niewinności, czy zasady in dubio pro reo.

Uznając zatem, że D. K. nie stosując się w inkryminowanych dniach do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Zabrzu zakazu nie miał świadomości jego prawomocności - na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk, Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego D. K. od popełnienia czynów opisanych w punkcie II i III części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego.

Wobec zmiany wyroku i uniewinnienia oskarżonego od zarzucanych mu czynów na podstawie art. 632 pkt 2 kpk w zw z art. 634 kpk kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa.

SSO Katarzyna Gozdawa Grajewska